

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

§. V. Proponuntur argumenta pro sententia affirmativa contra nostram negativam in §. superiore propugnata, & solvuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

§. V.

Proponuntur argumenta pro sententia affirmativa contra nostram negativam in §. superiore propugnatam, & solvuntur.

§6. **O**bjicies 1. Quando submersio navis est libera Petro, est eidem etiam voluntaria, sed submersio navis etiam secluso præcepto illam impediendi est libera Petro, ergo etiam secluso præcepto est illi voluntaria. Minor probabatur, quando submersio existit cum potestate Petri, ut existat, & non existat est libera Petro, sed submersio navis existit cum potestate Petri, ut existat, & non existat; supponitur &c. supponitur enim quod possit eam impedire; proinde est in ejus libertate, ut non existat submersio, atque adeo est etiam in ejusdem potestate, ut existat, cum libertas sit potestas ad opposita, ergo submersio navis etiam secluso præcepto illam impediendi est libera Petro. Confirmatur submersio navis non existit necessario relatè ad petrum, quia potest illam impedire, sed si non existit necessario relatè ad Petrum, huic est libera.

Respondeo Distinguendo majorem, quando est libera Petro permissivè, est eidem etiam voluntaria nego majorem, quando est Petro positivè libera, est etiam voluntaria concedo majorem: Distinguo minorem secluso præcepto est permissivè libera petro concedo minorem, est positivè libera nego minorem, & conse-

quentiam. Positivum liberum est voluntarium, secùs permissivum ut patet in instantijs allatis *num 53.* Ad probationem concessâ majori nego minorem, quoad primam partem. Ad probationem concedo quòd possit impedire existentiam submersionis, proinde, quòd sit in illius libertate non immediata, sed mediata, ut non existat submersio, sola autem libertas immediata secùs mediata est ad opposita. De immediata testatur Philosophus 3. *Eth. 5. quibus enim inquit in rebus in nostra potestate situm est agere, in his situm & non agere, & è contra: estque ratio, nam qui liberè amat, amat cum potestate non amandi, sed potestas non amandi est potestas omitendi, ergo qui liberè amat potest non amare, seu omittere amorem.* De mediata patet in creata voluntate potente impedire divinam prædefinitionem consensûs, quia potest ponere antecedens inferens carentiam prædefinitionis, nempe dissensum, quin possit determinare ad prædefinitionem, eò quod nequeat ponere antecedens inferens prædefinitionem, ubi immediata libertas ad dissensum, est mediata libertas ad præpediendam prædefinitionem, sine libertate ad oppositum prædefinitioni, sed est immediata libertas ad

consensum, qui non est antecedens inferens prædefinitionem.

Ad Confirmationem concessa majori cum sua probatione distinguo minorem, Petro est libera libertate positivâ nego minorem, libertate permissivâ concedo minorem.

§ 7. Obijcies 2. Non minus conducit ad navis submersionem omissio gubernationis, quàm ejus positiva directio ad scopulum, sed dirigente eam ad scopulum est voluntaria submersio, ergo etiam est voluntaria omittenti gubernationem. Major probatur, non minus omissio gubernationis connectitur cum submersione, quàm positiva directio navis ad Scopulum, sed positivè dirigente ob nexum cum submersione hæc est voluntaria dirigente, ergo etiam est voluntaria omittenti.

Respondeo distinguo majorem non minus conducit, per accidens omissio gubernationis ad submersionem, quam positiva directio concedo majorem, conducit per se nego majorem, & concessâ minori nego consequentiam. Ad probationem majoris non minus omissio gubernationis connectitur per accidens cum submersione, quàm positiva directio concedo majorem, non minus connectitur per se nego majorem. Distinguo minorem positivè dirigente ob nexum per se cum submersione est voluntaria submersio dirigente concedo minorem, ob nexum per accidens nego minorem, & consequentiam, quia etsi omitat gubernare Petrus, potest gubernare navim Paulus nè submergatur, quo casu omissio gubernationis in Petro non connectitur cum submersione, ergo nec connectitur, nisi per accidens, etsi nullus alius gubernet.

Instabis: gubernatio navis est verè, & propriè impeditio submersionis, ergo omissio gubernationis est verè, & propriè non impeditio submersionis, sed non impeditio submersionis est hujus positio, ergo omissio gubernationis est positio submersionis.

Respondeo transmissio antecedente, & consequentia distinguo minorem subsumptam, non impeditio submersionis sumpta pro ipsâ actione submergendi est submersionis positio concedo minorem non impeditio sumpta pro omissione actionis gubernativæ est submersionis positio nego minorem, & consequentiam.

§ 8. Obijcies 3. Cum Arriaga frigen, & nolens accedere ad ignem friget voluntariè, licet non obligetur impedire frigus, sed non alia de causa, nisi quòd potens impedire frigus per accessum non impedit, ergo etiam potens impedire submersionem navis, & non impediens voluntariè moraliter, seu in aestimatione hominum submergit navim secluso præcepto impediendi.

Respondeo concessâ majori nego minorem ex *num. 52.* sed ideò, quia pati frigus, cum non sit malum, sed licitum, creditur apud omnes voluntariè id sustinere; quod sufficit, ut hic effectus sit patienti causaliter voluntarius.

Morbus est voluntarius ægrotanti nolenti sumere pharmacum ex eodem capite, ut si non sit lethalis, ægrotansque sit persona amans mortificationis: unde cum Carthusiani amore mortificationis, & conservandæ consuetudinis Religionis suæ licitè abstineant ab esu carnis, esto medicus judicet aliquem moriturum, nisi carnes comedat, dummodo alij cibi habeant.

beanur, est illi voluntaria mors, etsi nulum præceptum sit secundum probabilem Sententiam eos adstringens ad manducandum etiam in mortis periculo, prævalet enim amor perfectionis Religiosæ conservationi propriæ vitæ. Si dicas esse voluntariam incarcerationem omittenti frangere vincula, si potest ut evadat liber, etsi non teneatur frangere, ut patet in Martyribus.

Respondeo his fuisse voluntariam, quia præsumuntur eam luisse, per *num. 52*, supponitur enim esse licita ex parte Martyrum: Si autem supponas esse iisdem illicitam, nego quod fuerit voluntaria, ex eo præcisè, quod vincula non ruperint, aut ex carcere, si potuerint, non fugerint ut conclusio posita *num. 53* habet.

59. Objicies 4. Applicanti causam per se ad effectum est voluntarius effectus, sed ponens causam per accidens applicat causam per se ad effectum, quia si non poneretur causa per accidens, causa per se non erumperet in effectum.

Confirmatur primò ponens causam per accidens ponit rem in eo statu, in quo causa per se producat effectum, sed si sic, est illi effectus voluntarius.

Confirmatur secundò. Positio causa per accidens, est ultima dispositio, aut determinatio, quâ causa per se hic & nunc eget ad operandum, sed hoc est realiter causare effectum.

Respondeo concessâ majori nego minorem, quam non evincit ejus probatio, etsi enim causa per se non causeret effectum, non existente causa per accidens, hujus tamen dispositio non est per se, sed per accidens applicatio causa per se, sicut arcens aquam à suo prædio, non applicat aquam ut inundet prædium aliorum. Item declinans ictum inclinatione capitis non applicat causam ictûs, ut percutiatur à tergo existens.

Ad confirmationem primam nego majorem: ~~ponens~~ ponens causam per accidens solum permittit statum, in quo operatur causa per se effectum, uti patet ex instantijs conclusionis nostræ *num. 53*.

Ad confirmationem secundam nego majorem, quia ultima dispositio dicit per se ordinem, quem non dicit causa per accidens.

* *
*

§. VI.

An Intentio effectûs prævisi in causa per accidens reddat effectum voluntarium causaliter?

60. **E**sse volitum, cum sit intentus, fit voluntarius in causa per accidens ex tali intentione posita, negat Vasq. 1. 2. D. 24

F 3

G. 4.